

Terezínská iniciativa 95

ČASOPIS MEZINÁRODNÍHO SDRUŽENÍ

duben 2019

Foto: Tom Rimpel

***Už tradiční Pochod dobré vůle
se letos konal v neděli 14. dubna***

Tradiční tryzna v Pinkasově synagoze za 3 792 oběti rodinného tábora. Je tomu už 75 let.

Foto: Petr Balajka a Michal Stránský

Účastníky tryzny přivítal Michal Stránský jménem předsednictva Terezínské iniciativy i jménem svým: „Je tomu už 75 let, kdy došlo v Osvětimi k největší hromadné vraždě českých občanů.“

Pak požádal Leo Pavláta, aby zapálil šest svíček za šest milionů obětí šoa.

Po Leu Pavlátovi přistoupil k mikrofonu Hanuš Hron, aby pronesl svou vzpomínku:

Přátelé,

dnes, snad právě v těchto chvílích, je to 75 let, kdy 3 792 českých Židů, našich bratrů a sester, putovalo z prostoru tak zvaného rodinného tábora v Osvětimi k plynovým komorám osvětimského popraviště. Naděje vždy umírá jako poslední, a tak snad v této chvíli ještě uvěřili lži vězňatelů, že jsou jen stěhováni do jiného tábora. Ale v nočních hodinách z 8. na 9. března 1944 se tato obludná lež změnila v hromadnou vraždu největšího počtu českých občanů v novodobých dějinách naší země.

Promiňte mně nyní několik čísel, ale myslím, že naši mrtví si jejich opakování zaslouhují. Do rodinného tábora Osvětim odešlo od 6. září 1943 do 18. května 1944 v sedmi transportech (Dl, Dm, Dr, Dz, Ea, Eb, En) celkem přes 17 500 živých lidí. Do osvobození jich zůstalo sotva 1 500. To nejhorší na těch číslech je, že jsou to pouze zlomky našich celkových obětí.

V předposledním z těchto transportů Eb byla i moje tehdy 69letá babička Berta Schulzová, narozená Kohnová, z Kynžvartu. Její rodina ji přesvědčila ke společnému vystěhování do Jižní Ameriky. Aby splnila podmínku své „budoucí vlasti“, musela se, ač věřící Židovka, nechat pokřtít. Stalo se to v jednom malém kostelíku na česko-moravském pomezí. Ale ani tato oběť nestačila. Místo na hranici s Chile se ocitla na hranici smrti v Osvětimi.

Přátelé, kdykoliv vstoupím mezi tyto zdi Pinkasovy synagogy prožívám dvě hrůzy. Jednak je to ta velikost toho celkového čísla více než 78 000 jmen našich obětí a jednak je to těch několik jmen, které jsem z nich dobře znal. Přes všechna předsevzetí, že tentokrát je najdu všechna, zjišťuji, že očím to trvá stále déle a nohy dokážou stát stále méně. Přátelé, za uplynulých 75 let se

Michal Stránský přivítal účastníky tryzny (foto: P. B.)

Leo Pavlát zapálil šest svíček (foto: P. B.)

svět nepředstavitelně změnil. A měnit se bude dále, dokonce i za naší nepřítomnosti. Je tomu tak v našem běžném životě, ve vědě, v nekončícím sledu nových objevů a vynálezů, nových poznání z vesmíru, prostě všude.

Doufejme a věřme, že se tyto změny projeví i v myšlení lidí. Byť by to byl

jen nepatrný nárůst laskavosti, ohleduplnosti a soucitu.

Na věčnost nevěřím, ale snad tyto zdi se všemi jmény zůstanou neporušeny ještě mnohá století, až snad nastane tak velké polidštění lidstva, že i naše vzpomínky budou moci být zapomenuty.

Hanuš Hron (foto: M. S.)

Rabín Karol E. Sidon (foto: P. B.)

Závěr tryzny patřil modlitbě rabína Karola E. Sidona.

Tryznu ukončil Michal Stránský poděkováním všem přítomným za účast a pietní vzpomínku. S publikem se rozloučil pozváním na sněm TI, který se koná ve čtvrtek 11. dubna v hotelu DUO.

Irena Troupová

Vzpomínka na Bllb

Kromě tradiční tryzny konané v Pinkasově synagoze na připomínku tragické noci v „rodinném táboře“ v Auschwitz-Birkenau, kdy byl v plynové komoře povražděn celý zbytek ze zářijového transportu, ještě i další akce v Praze byly věnovány této smutné události. Jednou z nich byl i slavnostní pořad „Vzpomínka na Bllb“ uskutečněný 7. března od 18 hodin na nádraží Bubny.

Slavnostní koncert podpořil Magistrát hlavního města Prahy. Podvečerní představení zajišťoval Památník šoa Praha ve spolupráci s Institutem terezínských skladatelů, Židovským muzeem v Praze, Terezínskou iniciativou a Gymnáziem Přírodní škola, pod záštitou starosty Prahy 7 Jana Čížinského a pražské radní pro kulturu Hany Třeštíkové.

Ředitel Památníku ticha Pavel Štingl nejprve přivítal hosty a poděkoval za záštitu akce starostovi Prahy 7 Janu Čížinskému. V plném sále bylo přítomno i několik pamětníků a také Daniel Meron, velvyslanec Státu Izrael.

Tereza Kostková

Následoval bohatý kulturní program moderovaný Terezou Kostkovou, v němž účinkovali studenti Přírodní školy pod vedením Františka Tichého a Víta Novotného. Předvedli pásmo složené z písní a četby úryvků ze vzpomínkových knih Tomana Broda „Ještě že člověk neví, co ho čeká“ a Pavla Stránského „Poslové obětí“, v nichž

autoři popisují právě rodinný tábor. Zaspívali několik písní Osvobozeného divadla (*David a Goliáš*, *Potopa*, *Stonožka*), které v táborech podporovaly ducha vězňů, zavzpomínali i na zavražděného chlapce, nadaného básníka Hanuše Hachenburga, jeho zhudebněnou básni „*Víra v nic*“. Jejich pásmo prostrídaly *Drei jiddische Lieder* ze sbírek

Viktora Ullmanna a Erwina Schulhoffa *Národní písně a tance z Těšínska* a také skladby E. F. Buriana *Cocktaily* na texty V. Nezvala v provedení zpěvačky – sopranistky Ireny Troupové s klavírním doprovodem Jana Duška.

V závěru pořadu studenti zazpívali ještě optimistickou Švenkovu „*Terezínskou hymnu*“, jejíž slova „*Hola, zítra život začíná*“ svědčila o nezdolné – tak často ovšem marné – naději terezínských vězňů, „...že si sbalíme svůj raneček a půjdeme domů zas...“

Pro ty, kteří 8. března 1944 skončili v pecích osvětimského krematoria, to bohužel neplatilo.

MV, foto Pavel Štingl

Studenti Přírodní školy

75. výročí likvidace rodinného tábora

Dne 7. 3. 2019 se v prostorách gymnázia a hudební školy v Praze 3 uskutečnilo setkání k příležitosti připomenutí 75 let od likvidace tzv. Terezínského rodinného tábora v Osvětimi-Birkenau.

Studenti školy si pro návštěvníky připravili komentovanou prohlídku výstavy *Nechte mě být, jaká jsem, životní příběh Anne Frank*.

Po zhlédnutí výstavy jsme se sešli ve zcela zaplněném sálu školy, kde přivítala jedna ze studentek návštěvníky, krátce promluvil ředitel školy a ředitelka Institutu Terezínské iniciativy. Slavnostní ráz akci dodalo hudební vystoupení studentů – Komorní orchestr Lux Iuvenes Praga.

Potom již Tereza Štěpková přivítala a představila pana Tomana Broda, který úžasně vyprávěl nejen jako historik, ale zejména pamětník rodinného tábora. Z řad studentů i ostatních návštěvníků bylo mnoho dotazů. Atmosféra byla

velmi příjemná a přátelská. Přestože historii rodinného tábora znám z mnoha vzpomínek pamětníků a literatury, byla jsem velmi dojatá moudrostí pana T. Broda a velmi děkuji jemu i pracovníkům ITI za tuto vzpomínkovou akci.

Věra Baumová

Vzpomínková akce PAMATUJ!

Ve čtvrtek 7. března 2019 se v našem městě opět konala vzpomínková akce PAMATUJ!

Od 16. hodiny zazněly na náměstí Míru v podání čtyř jindřichohradeckých pěveckých sborů písně – *Hatikva*, *Šema Jisrael* a *Kde domov můj*. Program pokračoval od 16.30 v modlitebně Československé církve husitské přednáškou věnovanou vzpomínce na rodinu Bermanovu, po níž následovala diskuse a osobní vzpomínky na rodinu významného jindřichohradeckého rodáka – operního zpěváka Karla Bermana, jehož 100. výročí narození si letos připomínáme.

Smyslem této vzpomínkové akce bylo nezapomenout na 8. březen 1944 – na den, kdy v plynových komorách v Auschwitz-Birkenau byly zavražděny téměř čtyři tisícovky československých mužů, žen a dětí z tzv. terezínského rodinného tábora.

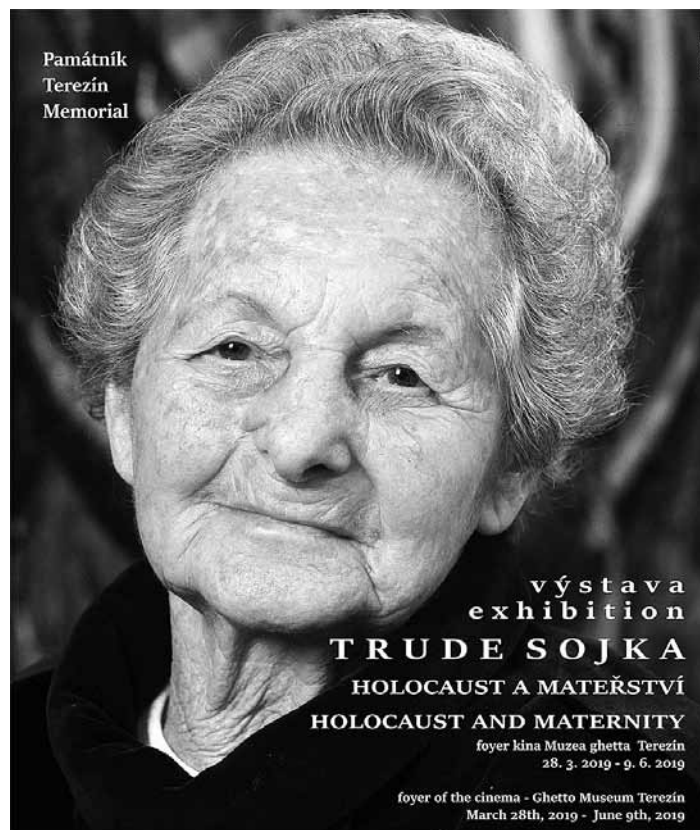
Marta Lebllová, Zikaron z. s.

Výstava Trude Sojky v Terezíně

Vernisáž výtvarné výstavy ekvádorské sochařky a malířky s českými kořeny a přeživší šoa Trude Sojky (1909–2007) s názvem „Holocaust a mateřství“ proběhla v předšálí kina Muzea ghettta 28. března a potrvá do 9. června 2019. Výstava se koná ve spolupráci s Casa Cultural Trude Sojka v Quitu, Ekvádor. Vernisáže se zúčastnila vnučka umělkyně a prezidentka Casa Cultural Trude Sojka.

V jihoamerickém Ekvádoru našlo zázemí mnoho českých Židů, kteří zde získali útočiště před pronásledováním nacisty před druhou světovou válkou. K odchodu z Československa do Ekvádoru jim mj. pomáhali i ekvádorští honorární konzulové v Praze, tzv. 3 čeští Wintonové - Ernst Fuchs, Jiří Vondráček a Karel Linhart. Tito honorární konzulové vydávali víza do Ekvádoru i přes zákaz ekvádorské vlády a podle odhadů vydali na pět set víz k pobytu v této zemi.

V Ekvádoru se proto ustálila silná česká židovská kolonie s poměrně hlubokými příběhy, mezi které patří také osud sochařky a malířky s českými kořeny Trude Sojka. Do Ekvádoru přišla za svým bratrem v roce 1946 poté, co přežila pobyt v koncentračním táboře v Osvětimi a přišla skoro o celou rodinu. V Ekvádoru začala nový život a plně rozvinula svůj umělecký talent. Postupně se stala známou českou a zároveň ekvádorskou uměleckou osobností a její odkaz dodnes v Ekvádoru udržuje její dcera Anita Steinitz. Rodinný dům byl po smrti maminky přestavěn na galerii a kulturní centrum, ve kterém se pravidelně schází česká a židovská komunita. V domě funguje kavárna Praha a Anita Steinitz se snaží dům zpřístupnit mladé generaci a poskytnout zázemí pro kulturní aktivity všeho

druhu. Zároveň se snaží o propagaci uměleckého díla své maminky, jejíž práce byly několikrát vystavovány v Ekvádoru, USA a ve Francii. Záměrem dcery A. Steinitz, která se stará o provoz kulturního centra a odkaz své maminky, je přiblížit dílo Trude Sojky publiku v České republice.

ZIKARON z.s. Jindřichův Hradec s finanční podporou Města Jindřichův Hradec a Spolku přátel starého Jindřichova Hradce vás zve

KAMENY ZMIZELÝCH

Rudolf, Anna a Josef Bermannovi

Ve čtvrtek 18. 4. 2019 ve 14.30 hodin v Nádražní ulici čp. 249

se uskuteční položení tří „kamenů zmizelých“.

Budeme rádi, pokud svou účastí podpoříte toto shromáždění.

Vzpomínka na rodinu Bermanovu

Marta Lebllová

V dubnu si budeme připomínat 100. výročí narození velké osobnosti hudebního světa a jindřichohradeckého rodáka Karla Bermana. V době druhé světové války prošel kvůli svému původu řadou koncentračních táborů, z nichž se jako jediný z rodiny po válce vrátil. Jeho rodiče – JUDr. Rudolf Berman a Anna Bermanová a mladší bratr Josef nastoupili svou cestu transportem Aw vypraveným z Třebíče dne 22. května 1942 do Terezína a o několik dní později transportem Az do Lublinu. Rodiče selekcí neprošli a bratr Josef byl zavražděn 12. srpna 1942 v Majdanku. Právě jim se náš spolek Zikaron a Spolek přátel starého Jindřichova Hradce rozhodl věnovat vzpomínku v podobě „kamenů zmizelých“. Pietní uložení kamenů proběhlo v Nádražní ulici u čp. 249, kde rodina Bermanova žila, a to 18. dubna 2019 ve 14.30 hodin. Mladší bratr Karla Bermana by se právě toho dne dožil 95 let.

Studenti Jihočeské univerzity v Terezíně

Díky podpoře Tereziánské iniciativy mohlo 15. října 2018 navštívit Památník Terezín 36 studentů Historického ústavu Jihočeské univerzity a žáků Gymnázia Třeboň. Po krátké úvodní přednášce zhlédli dokumentární film „Město darované“, jenž objasňoval nacistickou propagandu, které se podařilo

představit ghetto v Terezíně jako ideální místo k životu. Poté se studenti rozdělili do dvou skupin a průvodkyně je nejprve provedly Muzeem ghetta, ve kterém je zvláště oslovila výtvarná a literární tvorba dětí, z nichž se jen málokteré zachránilo. Poté si prohlédli repliky pokojů, ve kterých Židé v letech 1941 až 1945 v tereziánském ghettu přežívali. Navštívili tajnou modlitebnu, židovský hřbitov i kolumbárium a krematorium. Při prohlídce těchto míst, jež i po desetiletích vyzařují nezapomenutelnou atmosféru, kladli studenti průvodkyním velké množství dotazů, z nichž vyplýval obrovský zájem o dějiny holocaustu, jimž se někteří chtějí věnovat profesně.

Po krátké přestávce na pozdní oběd se studenti přesunuli do Malé pevnosti, kterou v době druhé světové války využívalo gestapo jako vězení pro politické odpůrce. Zhlédli výslechové i běžné cely stejně jako sprchy, zázemí pro dozorce i popravčí střelnici. Průvodce jim všechna místa velmi působivě přiblížil, přičemž se opíral o autentické výpovědi přeživších. Při návratu ve večerních hodinách se studenti v autobuse shodli, že tereziánská pevnost představuje jedno z nejpůsobivějších míst, které kdy viděli.

Rudolf Černík

Jindřich Flusser: Život na úvěr Novinka z nakladatelství Garamond

Sára Foitová

Doposud knižně nevydaná autobiografie Jindřicha Flussera líčí nejen drastické poměry a mezilidské vztahy v nacistických koncentračních táborech, v nichž měl budoucí lékař několikrát doslova „šťěstí v neštěstí“, ale uvádí také své četné úvahy o životě, osudu a „lidství“.

„Nevím ještě ... že to tak bývá, že za svobodu se platí životem, že levněji není k máni. Nevím ... že jiní zaplatili i za mě ... že žiju na dluh, na úvěr. Budu mít kdy ho splatit a budu vědět jak?“

Vyprávění začíná transportem z Terezína na jaře 1944, odkud autor odjel spolu s rodiči a manželkou do „rodinného“ tábora v Osvětimi. Díky vlastní prozívatelnosti se vyhnul zplynování, o kterém rozhodoval nechvalně proslulý doktor Mengele. A i poté vícekrát unikl smrti jen o vlásek. Kniha končí osvobozením tábora Buchenwald, ve kterém se Flusser setkává s Antonínem Kalinou, významným zachráncem židovských dětí. Autor knihu sepsal po válce ve třetí osobě, když pro něj ještě byly vzpomínky příliš bolestivé, až později se rozhodl převést text do ich-formy, bohužel

svůj úmysl už nestihl realizovat. Udělali to za něj potomci, podobně jako doplnění poznámkami a vysvětlivkami. Kniha vychází s doslovem Stanislava Motla.

Jindřich Flusser (1917–1994) po maturitě na německém reálném gymnáziu v Praze začal studovat medicínu na Univerzitě Karlově. Po uzavření vysokých škol (1939) pracoval mimo jiné jako pedikér, později vyučoval v kroužcích pro židovské děti. Od prosince 1941 byl vězněn

v Terezíně, od května 1944 v Osvětimi, konce války se dočkal v Buchenwaldu, kde pomáhal se záchranou zhruba tisícovky vězněných chlapců. Poté, co složil rigorózní zkoušky, pracoval na III. interní klinice v Praze, později působil jako ředitel zdravotního střediska ČKD. Odtud odešel na I. interní oddělení nemocnice Na Bulovce, jehož byl později také primářem. V 60. letech začal překládat německou poezii (H. Heineho, E. Kästnera, R. M. Rilkeho). Dlouhodobě spolupracoval s Československým rozhlasem, pro jehož literární oddělení připravil řadu pořadů. Ukázky z překladů a články publikoval časopisecky, zážitky z koncentračních táborů vycházely na pokračování v židovských ročenkách.

Divadelní představení „Návštěva z pravěku“

Michaela Vidláková,

foto z divadelní premiéry: Matouš Bičák

O akcích Přírodní školy píše ráda a většinou v superlativech. Dnes lituji, že čeština nemá super – superlativ! Večerní představení „Návštěva z pravěku“, které jsem viděla v prvním jarním dni letošního roku v Salesiánském divadle, by si to skutečně zasloužilo.

„Návštěva z pravěku“ je název románu, který napsal Petr Ginz ve svých 13 letech (!) vědomě ve stylu jím obdivovaného autora Julesa Vernea. Cítuji jen závěrečná slova, kterými Petr svou knížku (vydalo Nakladatelství Franze Kafky v Praze, 2007) zakončil:

„.... Tak bylo Belgické Kongo zbaveno trýznitele a svět osvobozen od domněle praehistorické obludy. Ovšem, jak dlužno dodat, nevyskytne-li se na povrchu naší země nová nestvůra, horší této, která ovládána zlou vůlí a opatřena nejmodernějšími technickými prostředky bude sužovati lidstvo hrozným způsobem...“

Tohle napsal 13letý kluk v roce 1941! Kde se v něm vzala takhle strašně pravdivá prorocká slova?

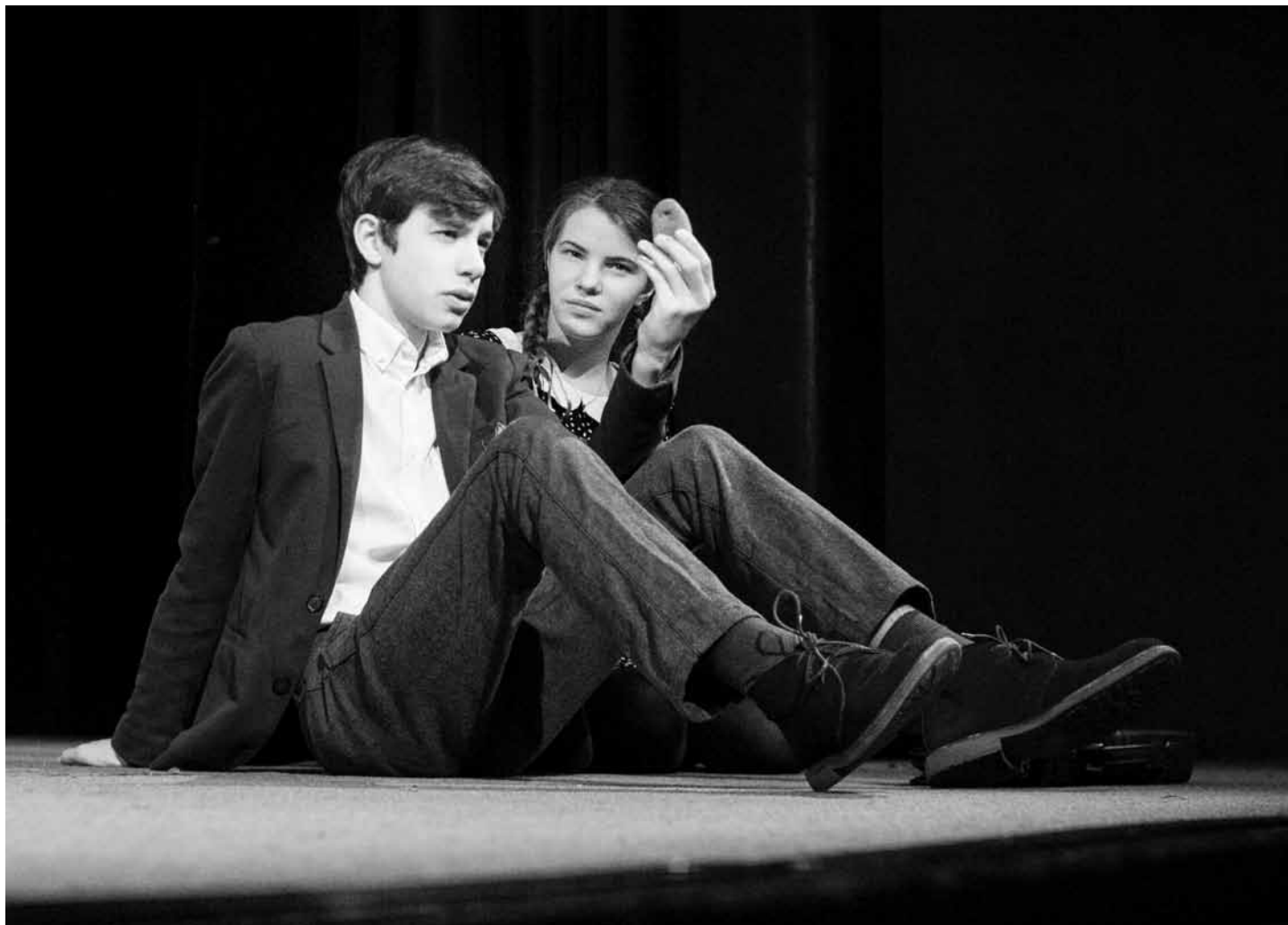
Jméno Petra Ginze je vcelku dost známé – jako zakladatele a redaktora terezínského časopisu Vedem, také díky jeho kresbě Měsíční krajina, která

obletěla svět s izraelským kosmonautem Ilanem Ramonem, i díky jeho Deníku, který uveřejnila jeho sestra Chava Pressburger. Psali jsme o něm víckrát v TI, např. o dlouhodobém projektu Přírodní školy s názvem Terezínská štafeta, je také hrdinou knížky „Princ se žlutou hvězdou“, jejímž autorem je František Tichý, skvělý ředitel Přírodní školy. Hru nazvanou „Návštěva z pravěku“ také stvořil

Petr Ginz

František Tichý právě propojením Petrova románu se skutečným a bohužel tak krátkým životem tohoto nesmírně nadaného chlapce. Jaké obrovské nadání tu bylo zmařeno, jaká osobnost z něj mohla vyrůst!

Neumím vyjádřit, jak silně mě hra zasáhla – to si člověk jakoby autenticky a zcela zblízka uvědomil hloubku Petrových myšlenek, jejich nesmírnou lidskost, angažovanost, citlivost, schopnost empatie a já nevím co ještě... Scény z knihy, v nichž se projevoval soucit se zotročovanými a týranými domorodci, lidská soudržnost bez ohledu na původ, strach z neznámé a nebezpečné obludy, i statečný boj proti ní i proti utlačovatelům, se prolínaly se scénami chvil v Petrově rodině a s životem v chlapeckém domově v Terezíně. A když pak chlapci odcházeli z terezínského „heimu“ do transportu na východ, bylo mi v tu chvíli, jako by opravdu odcházeli na smrt.

Je neuvěřitelné, jak se Františkovi Tichému podařilo obě témata tak nenásilně propojit. Studenti gymnázia

hráli jako skuteční „profici“, velice přesvědčivě, bez chybičky, bez zaváhání, spontánně, jako by to prožívali doopravdy. K tomu zaznívala sugestivní hudba, rovněž v provedení studentů a pedagogů. Scéna jednoduchá, dvě velká prostěradla buď otvírala scénu pro novodobé děje, nebo jako zezadu vržené stíny rostlin navozovala představu africké přírody z knihy. Kostýmy také jednoduché, přesto přesně charakterizovaly postavy hry.

Na úvod večera pan ředitel poděkoval sponzorům a uvítal hosty, přitom velmi srdečně pozdravil nás tři pamětníky – Doris Grozdanovičovou, mne a Tomana Broda. Také po skončení představení při upřímném a zaslouženém potlesku, když se herci přišli již po několikáté uklonit nadšenému publiku, pozval nás tři František Tichý nahoru k hercům a děkoval nám za naši práci a spolupráci. Tak jsem i já zas poděkovala jemu za tu vynikající činnost, kterou on a jeho studenti dělají pro zachování památky na lidi, jako byl Petr Ginz a všichni ostatní.

Sněm Terezínské iniciativy se konal ve čtvrtek 11. dubna 2019

Zpráva předsednictva

Michal Stránský, předseda TI

Rok se s rokem sešel a my se dnes opět scházíme na našem sněmu, který je už dvacátý devátý v pořadí. Příští rok tedy oslavíme 30. výročí založení Terezínské iniciativy. Zprávu přinášíme vždy za období od minulého sněmu do současnosti.

Od minulého sněmu se tedy do dnešního dne sešlo předsednictvo Terezínské iniciativy na 11 schůzích – každý měsíc s výjimkou letních prázdnin.

V květnu minulého roku byla do předsednictva kooptována Věra Semerádová, v únoru letošního roku odstoupily na vlastní žádost z předsednictva Věra Baumová a Zoja Franklová. Marta Jodasová ukončí své členství v předsednictvu zároveň s ukončením pracovního poměru k 30. dubnu. Od 1. května bude novou tajemnicí TI Věra Semerádová.

Za uplynulý rok se počet členů Terezínské iniciativy o trochu snížil a tady v sále je nás oproti loňskému roku zase méně. Od minulého sněmu k naší velké lítosti ubylo 19 členů I. generace. Ale zase se přihlásilo 7 nových členů II. a III. generace.

Kolik nás tedy k dnešnímu dni je?

K dnešnímu dni evidujeme celkem 348 členů Terezínské iniciativy.

V České republice žije dohromady 304 členů, z toho je 195 členů I. generace a 109 členů II. a III. generace. Z celkového počtu našich zahraničních členů bydlí 21 v Evropě a 23 v záměří.

Bohužel nás od minulého sněmu do dneška navždy opustilo několik lidí, z nichž jmenuji alespoň některé:

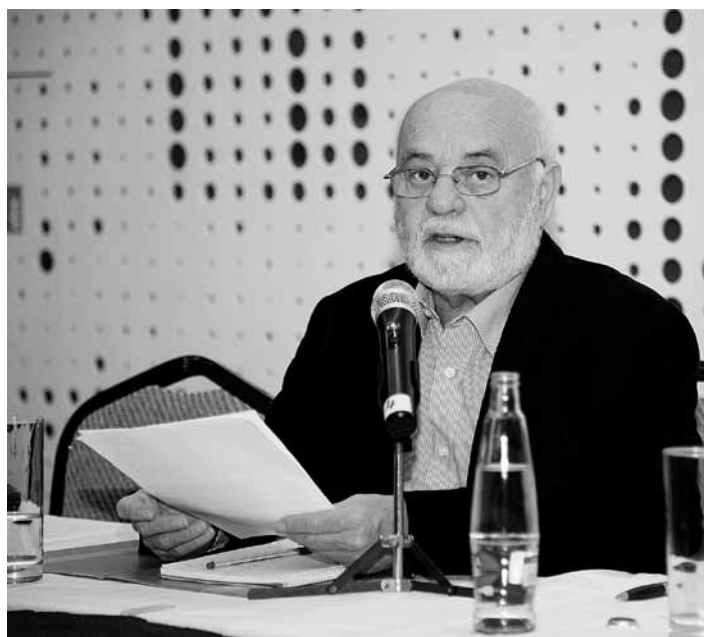
V říjnu zemřela Anna Lorencová, dlouholetá členka předsednictva a redakční rady našeho časopisu, v červenci Luděk Eliáš z Ostravy, v září Hana Wertheimerová z Izraele, v srpnu Edita Kosinová, Markéta Pacovská a v lednu letošního roku v Kanadě zemřel Jiří Brady.

Prosím, uctěme památku všech, kteří z tohoto světa navždy odešli, ve stoje minutou ticha.

Finanční podpora zájezdů školní mládeže do Terezína

Stejně jako v minulých letech jsme finančně podporovali 63 zájezdů škol. Finančně šlo o celkem 1 113 088 Kč. Této činnosti bychom se samozřejmě nemohli věnovat bez vydatné finanční pomoci Nadačního fondu obětí holocaustu, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Židovské obce v Praze.

Všem uvedeným upřímně děkujeme.

Besedy a přednášky našich členů, převážně se školní mládeží

Několik našich členů vyjíždí do zahraničí, a i tam přednášejí a besedují se zájemci o naši pohnutou historii.

Především spolupracujeme s Památkem Terezín, dlouhou dobu také s ICEJ, s Nadací Brücke-Most, s „Živou Pamětí“, s Oddělením pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze. Trvá i spolupráce a přátelské kontakty s Dolnosaským spolkem podporovatelů Terezína.

V uplynulém roce jsme pořádali sami nebo jsme spolupořádali různé akce:

V dubnu jsme četli v Praze a v dalších místech České republiky jména obětí holocaustu na Jom ha-Šoa. Mnozí jsme se také zúčastnili tradičního Pochodu dobré vůle i následného setkání ve Valdštejnské zahradě v Praze, které už po patnácté pořádalo ICEJ.

V květnu se dvoučlenná delegace předsednictva zúčastnila pietního aktu Romů v Letech u Písku, třetí neděli v květnu také proběhla tradiční tryzna v Terezíně.

V červnu jsme byli na JudaFestu na pražském náměstí Míru, také jsme byli na slavnostním odhalení monumentu „Zákon nezvratnosti“ v Terezíně a jako již mnoho let nechyběl náš zástupce ani tentokrát při předávání cen vítězům soutěže Hany Greenfieldové, vypsané Památkem Terezín pro školní mládež. TI přitom dotuje cenu Erika Poláka, kterou jsme tam vítězům také předávali. V červnu jsme se rovněž zúčastnili otevření nové expozice „Cesty bez návratu“ v Pínském synagoge.

V září se konalo v prostoru nádraží Bubny nezvyklé představení – promítání „Obchodu na korze“ za doprovodu symfonického orchestru. V září se také uskutečnilo audiovizuální představení – promítání na zeď ZŠ, která stojí na místě bývalé synagogy – jako vzpomínka na 110. výročí vzniku Vinohradské synagogy v Praze 2.

V říjnu loňského roku jsme se už tradičně sešli na Novém židovském hřbitově v Praze na Vinohradech, abychom vzpomněli zahájení transportů a uctili památku lodžských. Potom jsme přešli do Holešovic k pamětní desce na zdi hotelu Mama Shelter Prague (dříve Parkhotel). A také jsme bubnovali v Bubnech proti tichu mlčící většiny.

Někteří členové TI byli však na tutéž dobu pozváni na divadelní představení s terezínským námětem „... a bolelo nebe“, které zorganizoval Klub přátel Paměti národa.

V listopadu jsme byli přítomni uvedení autobiografické knihy Dity Krausové „Odložený život“. Současně proběhlo na Hagiboru v malém kroužku zvaných hostů a za přítomnosti Lisy Mikové uvedení nové útlé knížky, kterou z jejich vzpomínek sestavil Werner Imhof.

V prosinci jsme navštívili Domov sociální péče Hagibor a naprosto neformálně pohovořili s tamními klienty – členy TI.

V lednu letošního roku mnozí členové TI byli přizváni na akci v Senátu Parlamentu České republiky v rámci Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidství.

V Pinkasově synagoze jsme i letos v březnu uctili památku rodinného tábora a vyslechli proslov Hanuše Hrona.

Den předtím jsme se zúčastnili setkání v upomínku na 75. výročí likvidace terezínského rodinného tábora a koncertu v Památníku ticha v pražských Bubnech. Vystoupili studenti Gymnázia Přírodní škola a písně válečných skladatelů zazpívala sopranistka Irena Troupová, kterou doprovodil Jan Dušek. Celý poodečer moderovala Tereza Kostková.

Pravidelně se zúčastňujeme porad přípravného výboru pro letošní Terezínskou tryznu, která se bude konat v neděli 19. května.

O většině těchto akcí jste se mohli dočíst víc na stránkách našeho časopisu.

Akcí, které bud' pořádáme sami, nebo jsme jejími spoluorganizátory či účastníky, je – jak vidno – stále ještě dost. I když musím přiznat, není to vždy snadné, síly nás opouštějí, a to vůbec nemám na mysli pouze generaci přeživších. Vždyť i my „mladí“ jsme mnozí dnes již sedmdesátníci, a někteří i mírně přes.

Přesto se snažíme dál pokračovat v odkazu těch, kteří Terezínskou iniciativu před devěťadvaceti lety založili.

Držme si všichni navzájem palce!

Přeji vám všem hodně zdraví!

Zpráva o hospodaření TI v roce 2018

Tamara Pavlíčková, hospodářka

Dovolte, abych vás informovala o hospodaření TI za rok 2018, které lze považovat za úspěšné.

Na naši hlavní činnost, tj. podporu zájezdů českých studentů a žáků do Památníku Terezín se nám v roce 2018 podařilo získat grant od Ministerstva školství, od Nadačního fondu obětem holocaustu a příspěvek od ŽOP, zahrnující dohromady i 400 tis. Kč vztahujících se k r. 2017.

Náklady na dopravu zájezdů českých škol do Památníku Terezín činily v minulém roce 1.113 tis. Kč, tedy opět více než v r. 2017. Je potěšující, že o zájezdy škol do Terezína byl takový zájem a věříme, že tomu odpovídá i adekvátní výuka žáků!

Běžné náklady Terezínské iniciativy činily 735 tis. Kč – což je mírně nad původním rozpočtem.

Celkové náklady za r. 2018 činily 1.848 tis. Kč.

Celkové výnosy v roce 2018 činily 2.431 tis. Kč, z toho (v tis. Kč):

Dotace MŠMT	500
Dotace na vzdělání NFOH	600
Dotace na vzdělání CC (ještě za r. 2017)	130
Přijaté příspěvky soukromé osoby	194
Přijaté příspěvky organizace (ŽOP a FŽO)	959
Ostatní výnosy	48

Rok 2018 skončil ziskem 583 tis. Kč, což částečně pokrývá ztrátu minulého roku.

Celkový přehled o hospodářském výsledku TI za rok 2018 uvádí následující tabulka:

Název položky	Skutečnost Kč
Bankovní úroky a kurzové zisky	41 995
Dividendy	6 066
Přijaté příspěvky	1 152 844
Provozní dotace	1 230 323
CELKEM VÝNOSY	2 431 228
Spotřebované nákupy a služby	412 489
Osobní náklady	259 722
Doprava školy	1 113 088
Dary	19 310
Kurzové ztráty, bankovní poplatky, fondy	43 400
CELKEM NÁKLADY	1 848 009
Hospodářský výsledek - zisk	583 219

Zpráva o činnosti revizní komise TI za rok 2018

Kateřina Bíglová, předsedkyně revizní komise, zprávu přednesla Olga Kolárová

V návaznosti na činnost Terezínské iniciativy postupovala revizní komise obdobně jako v předcházejícím roce. Granty nadále spravuje jako v předcházejícím roce koordinátorka FŽO Dita Šnajdrová.

Hospodářka Tamara Pavlíčková je v kontaktu s Ing. Taťanou Zoubkovou.

Na základě jejich spolupráce lze konstatovat, že výchozí i konečná čísla účetnictví jsou v naprosté shodě, tedy zcela v pořádku.

Poslední zevrubnou kontrolou revizní komise bylo shledáno, že záznamy pokladní knihy odpovídají předloženým dokladům, hotovost odpovídá údajům v peněžním deníku. Dále jsme kontrolou vyúčtování, přehledu faktur a dokumentace zjistili, že školám bylo řádně propláceno to, na co mají nárok. Zkontrolována byla také dokumentace dle sestavy: Pohyby na účtech Terezínské iniciativy od 1. 1. do 31. 12. 2018.

Veškeré údaje byly shledány v pořádku, dokumentace je Martou Jodasovou řádně evidována a přehledně vedená. V roce 2018 byli v revizní komisi tři lidé, což shledáváme dostačujícím.

Kontrolovány byly veškeré předložené dokumenty a výpisy v kanceláři Terezínské iniciativy, kde jsou k dispozici všechny potřebné doklady.

Děkuji kolegyním v revizní komisi za celoroční spolupráci. Členkám a členům Terezínské iniciativy přeji, aby Terezínská iniciativa pokračovala v dlouhodobě vytvářené tradici.

Po přednesení zprávy předsednictva, hospodářky a revizní komise následovaly diskusní příspěvky:

Pavel Hoffmann, zahraniční člen TI – referoval o své činnosti v Německu, popisoval tamní antisemitismus, který stále více narůstá a skrývá se pod antiizraelismem. Zdůraznil, že často jde také o negativní postoje politických činitelů v SRN i v EU.

Tereza Štěpková, ITI – především pozvala všechny přítomné na nejbližší akci Institutu, pro níž původní impulz dala Unie židovské mládeže, a která již několik let připomíná veřejnosti, na Jom ha - šoa (*pozn. autorky textu: vlastně správněji celým jménem Jom ha-šoa vegvura – Den holocaustu a hrdinství*). Letos se bude konat 2. května. V Praze, na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad, ale i v mnoha dalších českých městech budou opět předčítána jména jednotlivých obětí. Stručně také zmínila počátek současného ITI, který vznikl přeměnou z Nadace Terezínské iniciativy, a u jejíhož založení stál Miroslav Kárný. Snaží se pokračovat v těchto intencích, nicméně přece jen odlišné rodinné zázemí jí dává trochu odlišný zorný úhel.

Jaroslav Sloboda, tajemník české pobočky ICEJ – vyřídil pozdrav od Mojžíše Kalluse, vedoucího činitele ICEJ. Tato organizace má ve světě kolem 90 poboček a snaží se zejména pravdivě informovat o Izraeli, a také jinými, i finančními prostředky, pomáhat Svaté zemi. V ČR během posledních 10 let v besedách zaměřených na boj proti antisemitismu a na

Izrael oslovil ICEJ kolem 90 000 žáků a studentů. Poděkoval v této souvislosti pamětníkům, kteří se na této jejich činnosti podílejí, za cennou a nenahraditelnou spolupráci. Všechny zúčastněné pozval na 14. 4. 2019 na tradiční Pochod proti antisemitismu a na navazující kulturní pořad ve Valdštejnské zahradě, kde promluví Hana Sternlichtová, jedna z přeživších holocaust, která k této příležitosti přijíždí z Izraele.

Pavel Štingl, ředitel Památníku v Bubnech, vyjmenoval celou řadu připravovaných aktivit, zmínil se o pokroku v složitých jednáních, o hledání nových forem přístupu k veřejnosti (např. o boji proti xenofobním projevům na fotbalových utkáních), a doporučil návštěvu webových stránek, kde lze najít mnoho podrobností o další činnosti Památníku.

Petr Papoušek, předseda FŽO – pronesl jen krátký pozdrav jménem Federace židovských obcí, jejímž kolektivním členem je také TI.

Dita Šnajdrová, zodpovědná za granty CC, sdělila několik informací, potřebných pro ty, kteří jsou příjemci různých sociálních služeb podporovaných těmito granty, a ujistila všechny, že je kdykoliv ona, nebo i zde přítomná vedoucí sociálního oddělení ŽOP Jana Wichsová, ochotna zodpovědět jednotlivé dotazy z této oblasti.

Jiří Polák, zakladatel Institutu terezínských skladatelů, pohovořil o Festivalu terezínských skladatelů, o nevýhodě ►

Pavel Hoffmann

Tereza Štěpková

Jaroslav Sloboda

Pavel Štingl

Petr Papoušek

Dita Šnajdrová

Jiří Polák

Zuzana Peterová

František Bánay

Jan Roubínek

Zuzana Pavlovská

Marta Jodasová

Marta Malá

Vilém Janouch

Hanuš Hron

horší dostupnosti koncertů konaných v Terezíně zejména pro pražské posluchačstvo, nicméně i o snaze vychovávat místní mládež k dobrému přístupu ke kultuře. Pozval také přítomné na malý koncert, který se bude konat v sobotu v hotelu Forum v Praze.

Zuzana Peterová, členka TI z II. generace, přišla s návrhem a výzvou pro druhou generaci přebírat činnost mizející první generace a besedovat s mládeží a šířit tak dále poselství přeživších. Navíc pak se věnovat i následnému pronásledování židů zvláště v 50. letech, kdy ke strachu z minulých hrůz přibyl i nový strach z tehdejší současnosti. Omluvila nepřítomnost Tomáše Krause, který se také na této snaze chce podílet.

František Bányai, zastupující předseda ŽOP, pozdravil shromáždění jménem ŽOP a jménem jejího nemocného předsedy Jana Munka (oba jsou členy TI), s tím, že na židovské obci je ho možno v případě potřeby denně navštívit.

Jan Roubínek, ředitel Památníku Terezín – poděkoval za vynikající spolupráci s TI, a vyzval k hojné účasti na květnové tryzně v Terezíně, neboť je záhodno, aby tam mezi různými návštěvníky vynikla přítomnost těch, kterých se tato tryzna právě nejvíce týká. Také požádal všechny, aby Památníku Terezín poskytli veškeré dokumenty a předměty týkající se deportace a pobytu v terezínském ghettu, aby tyto významné doklady tehdejší doby nebyly ztraceny nebo zničeny nezáměrným pozdějších potomků.

Zuzana Pavlovská, ŽMP – omluvila nepřítomnost ředitele Lea Pavláta a pozvala přítomné na vernisáž nové výstavy Jany Dubové v prostorách vzdělávacího oddělení.

Marta Jodasová – se rozloučila s přítomnými, neboť ze své dlouholeté funkce tajemnice TI odchází.

Marta Malá, ředitelka NFOH – zejména poděkovala za dobrou spolupráci s Terezínskou iniciativou (*pozn. autorky textu: i když spíše bychom měli poděkovat za spolupráci právě my, tj. TI, jí*). Požádala, aby se jí včas nahlásili zájemci o pozvání do Senátu ČR na 27. leden 2020. Podobně i ona si uvědomuje nutnost návazné činnosti II. generace, a to jak v TI, tak i v Osvětimské skupině, kde ona je také právě takovou členkou.

Darina Sedláčková, Živá paměť – vysvětlovala možnost získat zvláštní sociální příspěvek, jehož rozdělení zprostředkují s Česko-německým fondem budoucnosti. Také nabídla, že s kolegyní paní Šípkovou pomohou přítomným vyplnit potřebný formulář.

Hans-Joachim Wolter – přinesl německy psaný text pozdravu za sebe i za Dolnosaský spolek na podporu Terezína, který přečetla v českém překladu Michaela Vidláková. Zmiňuje tam nejbližší akci, výstavu obrazů a fotografií s názvem „Auschwitz mě nikdy neopustil“. Podtrhuje také povinnost II. generace Němců, bojovat proti sílícímu antisemitismu a tendencím k násilí a radikalismu v Německu.

Vilém Janouch – mimopražský člen TI – vyprávěl o zajímavých akcích, konaných v jeho regionu, o které byl ve veřejnosti velký zájem (*pozn. autorky textu: byl požádán, aby o tom napsal do časopisu TI*).

Hanuš Hron – zakončil sled příspěvků svým typickým humorem, kterým rozesmál všechny přítomné, a ti ho odměnili zaslouženým potleskem.

Michaela Vidláková, na sněmu fotografovala Dana Cabanová

M. Vidláková a H. J. Wolter

Vážené dámy, vážení pánové, přicházím opět na vaše výroční shromáždění, i když česky sotva mluvím a ještě méně rozumím. Mám ale již dlouhá léta blízký vztah k mnoha vašim členům a mám radost, když se s nimi na tomto shromáždění mohu opět setkat.

Naše sdružení, Dolnosaský spolek na podporu Terezína, opakovaně připomíná veřejnosti Terezín zejména s pomocí dětských kreseb Helgy Hoškové-Weissové, ale také její poválečné tvorby. Vždy se nás nemile dotýká, když stále ještě panuje klamná domněnka, že Terezín je pouze Malá pevnost a terezínské ghetto je i nadále mnohými návštěvníky přehlíženo.

V letošním roce jsme sestavili novou výstavu „Auschwitz mě nikdy nepustil“. Na této výstavě prezentujeme vybrané obrazy Helgy Hoškové-Weissové, k tomu ještě dnešní fotografie z Auschwitzu i Birkenau a také černobílé snímky Ericha Hartmanna z knihy a výstavy nazvané „Němí svědci“.

Fotografie spolu s líčením pamětníků i s výpověďmi pachatelů, kteří byli v táboře nasazeni, ozřejmují tehdejší hrůzy Auschwitzu a zvláště Birkenau. Od 30. května do 10. června 2019 ukážeme tuto výstavu v severním Německu v tzv. Wendlandu.

Jako další generace se cítíme povinovani vystupovat proti tomu, aby ve Spolkové republice Německo znovu zapustilo kořeny násilí a nenávisť, zejména stále sílící antisemitismus a ultrapravičácké názory.

Jménem Dolnosaského spolku na podporu Terezína vám přeji úspěšný a zajímavý průběh vašeho shromáždění a příjemná vzájemná setkání.

Hans-Joachim Wolter

Kancelář Terezínské iniciativy

Od května letošního roku budou úřední hodiny v kanceláři TI vždy v úterý od 9.00 do 11.30 hod., jinak po předchozí domluvě na tel. č. 601 122 818.

Informace o projektu: Přímá pomoc obětem nacistické perzekuce

Darina Sedláčková

Na sněmu Terezínské iniciativy, který se konal 11. dubna 2019 oznámila pí Darina Sedláčková, zakladatelka obecně prospěšné společnosti Živá

paměť, zahájení projektu Přímá pomoc obětem nacistické perzekuce. Prostředky na financování projektu pocházejí z pozůstalosti W. G. Storcha, bývalého západoněmeckého politika. V rámci projektu mohou osoby pronásledované z politických či rasových důvodů (příslušníci 1. generace, tj. osoby narozené do 8. 5. 1945) obdržet jednorázový finanční příspěvek ve výši 6 392 Kč na osobu. Způsob použití příspěvku není nutno prokazovat.

Příspěvek je vyplácen na základě Přihlášky do projektu, kterou je třeba

odeslat na adresu: Živá paměť, Na Poříčí 12, 110 00 Praha 1. Pokud od nás přihlášku neobdržíte do konce dubna 2019 poštou, spojte se s námi a my vám ji obratem zašleme. Vyplněnou a podepsanou přihlášku podejte co nejdříve, nejpozději však do 31. srpna 2019. Čím dříve přihlášku podáte, tím dříve finanční příspěvek obdržíte.

Kontaktní osoba:

Lada Šípková,

mobil 601 546 665,

e-mail:

sipkova@zivapamet.cz

Usnesení sněmu Terezínské iniciativy

Sněm TI, který se sešel dne 11. 4. 2019 v počtu 54 členů, přijal jednomyslně následující usnesení:

- 1) Sněm bere na vědomí a schvaluje zprávu o činnosti předsednictva od minulého sněmu do současnosti tak, jak ji přednesl předseda TI Michal Stránský, dále zprávu hospodářky TI, kterou přednesla Tamara Pavlíčková, i zprávu revizní komise, kterou přednesla Olga Kolárová.
- 2) Sněm dále odsouhlasil oznámené změny ve složení předsednictva, jmenovitě, že z předsednictva na vlastní žádost odchází Věra Baumová a Zoja Franklová a že do předsednictva byla kooptována Věra Semerádová. Ve funkci tajemnice TI končí Marta Jodasová a místo ní nastupuje Věra Semerádová. (Mění se tím i úřední hodiny sekretariátu, nezměněno zůstává telefonní číslo, na němž je tajemnice dosažitelná i mimo vymezené úřední hodiny. Podrobnosti budou zveřejněny v časopise Terezínská iniciativa.)
- 3) Sněm vyslechl pozvání na ohlášené akce, zejména na tradiční terezínskou tryznu, která se koná 19. května v Památníku Terezín.

Text usnesení zapsala a přednesla Michaela Vidláková

Besedy s přeživšími

Věra Semerádová

Od září 2018 do února 2019 přišlo 9 žádostí o besedu či rozhovor s přeživším. Jednalo se o ZŠ, VŠ a také knihovny. Zájem mělo Radio 1, ale i exotické studentky ze Singapore American School.

Studenti VŠE uspořádali besedu pro žáky ZŠ v rámci studentského projektu v předmětu management.

Kromě jediného případu (Ostrava) dostal žadatel – po předběžné dohodě – kontakt na některého z „lektorů“, aby si spolu domluvili konkrétní podrobnosti.

Problémem je, že v současnosti jsou reálně k dispozici pouze 3 pamětníci ochotní a schopní besedu absolvovat a jeden, který je svolný k individuálním rozhovorům.

Předsednictvo Terezínské iniciativy vyzývá členy II. a III. generace, aby se zapojili jako lektoři a na besedách a přednáškách, zejména pro studenty škol, přednášeli o životě rodičů – pamětníků holocaustu.

Víme, že je to těžké a složité, ale zároveň nutné, protože přímých účastníků ubývá.

Proplácení autodopravy pro členy TI v r. 2019

Návazně na oznámení ŽOP o vyplácení autodopravy v r. 2019 bude TI dále všem svým členům, kteří jsou příjemci grantu CC, vyplácet všechny cesty ve veřejném zájmu či cesty sociálního charakteru nad limity stanovené ŽOP.

Proplácení cest II. či dalších generací bude podléhat schválení PTI. S dotazy o pravidlech se členové TI mohou obrátit na sekretariát TI.

Kulturou proti antisemitismu 2019

Michaela Vidláková, foto Tom Rimpel

Tentokrát se to s počasím tak docela nepovedlo. Zima – po mnoha již nadějně teplých dnech tohoto jara – byla zrovna 14. dubna pořádná, ráno ukazoval teploměr jen 3° C. Sice aspoň pršet přestalo včas, ale ani jsem nedoufala, že se sejde dost účastníků, doma v teplíčku bylo určitě příjemněji. Nezbylo, než vytáhnout teplý kabát, pro jistotu se vyzbrojit deštníkem a dostavit se ve 14 hodin na Staroměstské náměstí. Naštěstí se přece jen našlo víc takových, kteří nezklamali a kteří myšlenku této tradiční akce ICEJ, boj proti antisemitismu a za podporu Izraele, považují za natolik důležitou, že se i navzdory zimě na sraz průvodu dostavili. Příchozí vítalo halasné troubení šófarů a po krátkém pozdravu dr. Mojžíra Kalluse, místopředsedy ICEJ (Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém), jenž zdůraznil význam této akce, vyšel průvod po tradiční trase. Nakrátko zastavil na náměstí Jana Palacha, kde před Rudolfinem skupina studentů konzervatoře podle scénáře vedoucího Tanečního centra Igora Vejsady předvedla výrazový taneční výstup s kufrý jako připomínku někdejších židovských transportů. Potom zas průvod pokračoval do Valdštejnské zahrady.

Velice bohatý kulturní program moderovaný Veronikou Sedláčkovou zahájila skupina s poněkud překvapivě znějícím názvem Mackie Messer Klezmer Band. Těžko říci, co má Mackie Messer společného s klezmery, snad jen to, že jak Kurt Weil, autor hudby k Žebrácké opeře, z níž tato známá postava a píseň pochází, tak i klezmeři, hudebníci štetlů, byli Židé.

Ale tato skupina tedy hrát a zpívat umí, jen co je pravda! Temperament, rytmus, pěkně se poslouchají – člověk si podupává do rytmu a mimoděk si přitom i zahřívá nohy. První píseň, zazpívaná jidiš, měla velmi symbolický obsah: Buďme všichni bratry, buďme všichni jednotní! Její český text s citem přečetl věrný účastník těchto programů herec Jan Potměšil.

Poté následovaly proslovy předsedy senátu Jaroslava Kubery, předsedy poslaneckého klubu KDU-ČSL Jana Bartoška a předsedy výboru pro kulturu pražského magistrátu Jana Wolfa. Jejich projevy byly občas přerušovány souhlasným potleskem, neboť mluvily přítomným účastníkům z duše – o silicím antisemitismu a antiizraelismu v Evropě a ve světě, o nepřátelských postojích „mírotvorných“ organizací jako je, resp. má být, OSN, o tom, že by konečně bylo nutno začít zacházet s Izraelem, tou jedinou demokracií na Blízkém Východě, jako s jinými státy, ale místo toho že je Izrael neustále napadán a zpochybňována jeho práva i minulost. A všichni tři se shodovali v jednom, že jsou hrdí na to, že Česká republika se staví i na mezinárodním kolbišti proti těmto tendencím a že i oni sami nejednou aktivně vystoupili v tomto duchu.

Dalším mluvčím byl J. E. izraelský velvyslanec Daniel Meron, který se také zabýval problematikou antisemitismu, který, poněkud utlumen po holocaustu, opět nabývá

Hanička Sternlichtová

obludných rozměrů. S potěšením kvitoval, že ČR je jeho zemí stále přátelsky nakloněna. V závěru své řeči nezapomněl zdůraznit, že malá země Izrael dokázala vyslat raketu k měsíci, a jestliže poslední fáze přistání se nepovedla, že nevádí. Izrael se nedá odradit, určitě napodruhé nebo napotřetí se to podařit musí. Ne, Izrael se nevzdá! To staré zvolání platí dál: „Am Jisrael chaj“ – (izraelský národ žije)!

Na počest zvláště významnému hostu tohoto shromáždění, Haničce Sternlichtové (o její knize Svobodná, volná vyšel v TI článek v minulém roce), zazpívala Klezmer Band Švenkův Tereziňský marš. Následovala další část „kufrového“ tanečního vystoupení symbolizující Haniččin život, její stěhování po lágrech a následné vykročení do nového, svobodného života. A na potvrzení této svobody zněly pak písně hebrejské.

Ústředním číslem programu bylo scénické pásmo sestavené režisérem Janem Kačerem podle knihy „Svobodná, volná“, které přednesli Jan Potměšil a Adéla Kačerová. Začínalo vzpomínkou na Haniččino dětství v Holicích, kruté ukončené deportací do Terezína, s následným peklem osvětimské selekce, nucené práce ve Freibergu, transportu smrti do Mauthausenu. A jak nelehký byl návrat 15leté – sotva dětství odrostlé dívky samotné, bez rodičů. To bylo ostatně patrné i z promítnutého videozáznamu jejích osobních vzpomínek. Hanička – stále jí tu všichni říkáme Hanička – ač už téměř 90letá právě pro účast na tomto shromáždění přiletěla v pátek v doprovodu své dcery z Izraele, byla však příliš rozrušena, než aby dokázala k přítomným promluvit z pódia. Ale na pódium musela stejně: zástupce města Holice jí totiž předal čestné občanství města, toho města, kde ji jako židovské dítě za protektorátu někdo z tehdejších spoluobčanů nechal vyvést z kina, když chtěla jako ostatní děti uvidět film o Sněhurce. Dnes ji na pódiu objala její někdejší spolužačka, s níž začala – a pak už nemohla – chodit do školy.

Program pokračoval dalšími dvěma projevy, Mojžíra Kallus za ICEJ poukázal na reálná čísla statistik, která jasně vyjadřovala míru vzestupu antisemitismu, a také oslovil přítomné s přáním, aby se každý snažil těmto tendencím bránit, aby jen pasivně nemlčeli, v duchu citátu Edmunda Burkeho, který charakterizuje cíl tohoto shromáždění: „K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic.“

Pravidelný účastník Jan Potměšil

Mojmír Kallus a Daniel Meron

Poslední byl velice emotivní projev vedoucího německé delegace ICEJ, Christopa Scharnwebera, který prohlásil antisemitismus za neslýchanou ostudu a urážku kořenů evropské civilizace, a v stručných, ale výrazných větách pojmenoval zlo, proti němuž je nutné bránit židovský národ i Izrael. I on sklídl zasloužený potlesk.

Program pak ještě uzavřely další melodie, připítek a malé občerstvení, setkávání přátel, objímání, stisky rukou.

Nějak v tom všem zaniklo, že letos přijela dosud největší skupina německých a tentokrát i dánských studentů, kteří zítra pojedou navštívit Památník Terezín, v doprovodu Haničky, která s nimi navštíví to neblahé město svého dětství.

Nerada jsem se s Haničkou loučila – její jméno mi totiž už loni bylo povědomé, když jsem se dozvěděla o plánu vydat její knížku. Rodiče přece kdysi dávno zmínili jméno Hanička Sternlichtová. A tehdy jsem zapátrala v rodokmenu svého tatínka a zjistila, že jsme příbuzné – a ani ne tak moc vzdálené. Setkala jsem se s ní vlani poprvé, ale přišlo mi, jako bychom se znaly dávno, je mi vážně blízká. A ani nevím,

Hanička (ročník 1930) s dcerou Irit

jestli proto, že je jedna ze dvou příbuzných, kteří přežili koncentráky, anebo prostě proto, že je to moc prima člověk, bezprostřední, laskavý, přátelský. Možná spíš to druhé...

O Terezíně až v Singapuru a ještě dál

Michaela Vidláková

Koncem loňského roku, 18. 12. 2018, přišel na TI následující anglicky psaný mail:

Milá Tereziňská iniciativo,

jsme Jackie, Olivia, Michelle a Jessica, středoškolské studentky Singapurské americké školy. Letos se zúčastníme soutěže v rámci Národního dne historie (viz www.nhd.com), což je soutěž pro studenty, zabývající se hlouběji dějinami. Jako téma pro svou účast v soutěži jsme si vybraly tereziňské ghetto, Friedl Dicker-Brandejsovou a její uměleckou výuku dětí v Terezíně.

V minulých měsících jsme sbíraly informace a materiál o holocaustu, zhlédly jsme rozhovory a přečetly deníky a různou vzpomínkovou literaturu pamětníků Terezína a jiných koncentračních táborů a jejich rodin, strávily jsme mnoho času studiem webových stránek Muzea holocaustu v USA, abychom se dozvěděly co nejvíce o Terezíně a koncentračních táborech.

Michaela Sidenbergová z Židovského muzea v Praze, kterou jsme požádaly

o kontakt na pamětníky té doby, nás odkázala na vaši organizaci.

Myslíte, že by bylo možno spojit nás s nějakými pamětníky Terezína a holocaustu, zejména s někým, kdo by nám mohl přiblížit život a umění v Terezíně? Jessica, jedna z naší skupiny, cestuje začátkem ledna do Prahy a chtěla by do naší soutěžní práce pořídit přímý rozhovor. Rády bychom si nahrály i video a případně zůstaly v e-mailovém spojení.

Mnohokrát děkujeme za váš čas a pochopení

Upřímně Michelle, Olivia, Jessica a Jackie, Singapurská Americká škola

Tak jsem se děvčatům ozvala, že se s Jessicou ráda setkám, ovšem s upozorněním, že jsem v Terezíně byla malé dítě a že tedy mnohé z toho, co o umění v Terezíně vím, mám jen od rodičů a starších kamarádů, ale pokud chce, že může za mnou přijít a sama uvidí, jestli jim doplním, co potřebují. Myslím, že hlavní pro ně byla vůbec ta skutečnost, setkat se s někým, kdo to tehdy sám zažil a právě jako dítě.

Jednoho lednového dne mne tedy navštívila asijsky vyhlížející dívka s maminkou a s krabicí sladkostí. Obě nesmírně přívětivé a vděčné za to setkání – a tak jsme si asi dvě hodiny povídaly, maminka obsluhovala natáčení, Jessica mi kladla výbornou angličtinou dobře připravené otázky a pak ještě požádala, jestli chci něco připojit, na co se nezeptala. Což jsem učinila. Na středoškolačku téměř profesionálně připravený žurnalistický interview.

Potom jsem se podívala, co je to vlastně za soutěž a zjistila, že to vůbec není něco jen tak: Soutěž má velmi přesná pravidla, koná se každoročně, pokaždé s jiným tématem. Témata

jsou velmi náročná, např. loňské bylo Konflikt a kompromis. Téma pro rok 2019 znělo Triumph & Tragedy in History. Soutěže se zúčastňují buď jednotlivci nebo maximálně pětičlenné skupiny ve dvou věkových kategoriích: 12–14 let a 15–18 let, ze všech jednotlivých států USA včetně Washingtonu, D.C., a dále z Guamu, Americké Samoy, Portorica a z mezinárodních škol v Číně, Koreji a jižní Asii. (Potom, co jsem Jessicu poznala, mne značně překvapilo, že ještě patří do té mladší kategorie do 14 let – působila tak nesmírně zrale, zodpovědně, cílevědomě!) Několik měsíců mají na přípravu do místního kola soutěží, vítězové pak postoupí do národních kol, a ti nejlepší pak do kola světového, tedy do společného kola všech zúčastněných zemí. Ročně kolem půl milionu studentů si vybírá námět odpovídající vyhlášenému tématu, a provádí pak průzkum i výzkum, hledají v knihovnách, archivech a muzeích, vedou rozhovory a vyvozují závěr z poznatého. Prezence výsledků může mít formu písemného textu, výstavky, performance, dokumentárního snímku nebo webové stránky.

Skupina „mých“ děvčat si vybrala námět holocaustu a Terezína se zaměřením na dětské umění, protože je neuvěřitelné, jak v krutých podmínkách tábora se i děti snažily překonávat lidskou tragédií pomocí umění.

O to větší radost jsem pak měla, když mě Jessica průběžně informovala, o tom, že připravily výstavku o třech velkých panelech, že s tím vyhrály nejen první místní kolo, ale poté vyhrály i v národní soutěži 13 škol z jihoasijských zemí, a tak postoupily do toho hlavního kola, které se bude konat začátkem června ve Washingtonu, kde je čeká 58 soupeřů. Tak jim musím pilně držet palce! Jejich výstavka byla dokonce vybrána, že bude v té době vystavena i ve velice slavném Smithsonianově muzeu ve Washingtonu.

Ale nejvíc mě dostala taková Jessičina malá poznámka: že ještě důležitější než prestižní výhra je pro ni vědomí, že se tak stovky lidí dozvědí o Terezíně, o terezínských dětech, o holocaustu a o houževnatosti ducha židovského národa.

Oceněné studentské literární a výtvarné práce na téma: Domov

ZTRÁTA DOMOVA z různých úhlů pohledu

**Adéla Buřilová, 14 let,
Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady
(1. kategorie, 8. místo)**

Co je to vůbec ten domov?

Místo, kde trávíme nejvíce času, kde se scházíme s rodinou a přáteli, kde máme své oblíbené věci a hlavně kde je nám dobře. Pro mě to ještě znamená pocit bezpečí, že vím, kam se můžu vrátit a na co spoléhat. Že tam vždy najdu lidi a věci, které mám ráda. Proto si vůbec nedovedu představit, že bych někdy byla nucená opustit svůj domov a zanechat tam většinu věcí a vzpomínek z mého života. Najít nový domov na neznámém místě a začít tam žít mezi lidmi, které ani neznám.

Kde jsem se s tím setkala?

Nedávno jsem četla Deník Anne Frankové, kde mladá dívka vyprávěla o hádkách, které panovali mezi „utopenci“ v „zadním traktu“ a o nesvobodě, strachu, ale i samotě. Nemohli jít ven a hrát si nebo se jenom mezi sebou hlasitě bavit, jinak by jim hrozilo prozrazení. Jejich životy se proto od základu změnili.

Z mých přečtených knížek byla tato asi jediná, která se mi líbila a zároveň se týkala ztráty domova.

Jak to vypadá ve dnešní době?

I v této době je většina lidí nucena opustit svůj domov, kvůli zbytečné válce o moc a bohatství, rovněž vzniklou bojem mezi jednotlivými náboženstvími. Utíkají pěšky ze svých domovů, které jsou nyní ohroženy a není tam bezpečno, přes obrovské vzdálenosti a moře či dokonce oceány překonávají na člunech. Jdou naslepo, aniž by věděli, jestli vůbec najdou bezpečné místo pro svou rodinu a zdali jim vůbec bude poskytnuta ochrana. S sebou si berou jen nejdůležitější věci a zbytek nechávají ve svých bývalých obydlích, která jsou dříve či později zničena válkou.

Z lidského hlediska, ne z politického nebo ekonomického, mi připadá nepochopitelné, že plno států hlavně z Evropy není schopno přijmout ani jednoho člověka z vlny valících se uprchlíků na rozdíl od jiných států, které jich do země pustí stovky možná i tisíce a poskytnou jim „náhradní domov“. Myslím si, že ze strany zemí, které se drží zpátky, kam mimochodem patříme i my, to zní takto: Nechceme, aby se u nás zdržovali uprchlíci, když nevíme, jak se mezi nás dokážou začlenit. Z jejich strany to však nejspíš zní následovně: Utíkají ze svých domovů, aby se zachránili, přitom je plno zemí k sobě ani nepustí a nemají kam jít. Zato velkým opakem tohoto příkladu je paradoxně Německo, které

v minulém století nechalo vyvraždit skoro všechny židy, ale teď otvírá své hranice vyznavačům islámu.

Nechci tvrdit, že by snad byla jedna volba špatná a druhá dobrá. Každý stát má proto své důvody, o kterých toho moc nevíme. Připadá mi to jen nespravedlivé pro lidi, kteří opustili své domovy a hledají jejich náhradu.

Jaké je mé poslední slovo na toto téma?

Já osobně si věci související s tímto tématem nedokážu ani představit, natož o nich něco napsat, protože člověku se to jinak hodnotí, zažije-li to na vlastní kůži, nebo jestli si to zkouší jen představit. Záleží tedy na úhlu pohledu a na tom, jak moc se nás to týká.

Závěrem bych chtěla jen říci, že to lidé, kteří opustili svůj domov, neměli, nemají a ani nebudou mít jednoduché. Proto bychom se mi ostatní, které ten osud nepotkal, měli radovat a být šťastní, protože máme své „místo“ a svou rodinu.

**Robert Hopjan, 11 let, ZŠ Šrámkova, Opava
(Cena Erika Poláka)**

**Sára Vykrutová, 9 let, ZŠ a MŠ Karla Svobinského, Kunčice pod Ondřejníkem
(1. kategorie, 7. místo)**

Doma je doma

**Eva Pragerová, 12 let,
ZŠ T. G. Masaryka, Zastávka
(1. kategorie, 1. místo)**

Byl den jako každý jiný, podzimní den. Bylo pondělí, začátek týdne, který snášejí studenti univerzity v Brně těžce, protože se jim nechce po víkendu do školy. Hrdinka našeho příběhu Marcela Trutnovská šla do školy spolu se svou kamarádkou jménem Ivana. Marcela s Ivanou byly nerozlučné kamarádky na život a na smrt už od školky. Šly tak spolu ještě kus cesty, ale najednou je dohonil Alvaro ze Sýrie a dal se s Marcelou do řeči. Ivana si v ten okamžik připadala bezvýznamná. Když konečně došli k budově univerzity a Alvaro šel na jinou stranu, obě dívky se daly znovu do hovoru. Ivana, Marcela a jiní spolužáci se se zvoněním shromáždili v učebně č. 53, kde se nacházela jejich třída. Po první hodině následovala krátká přestávka. Marcela si vyšla na chodbu a hledala Alvara, protože jí neřekl to, co měl na srdci. Jakmile ho spatřila, běžela chodbou za ním. Alvaro byl rád, že ji zase vidí. Oba studenti se dali do hovoru a bylo jim

spolu velmi dobře. Alvaro začínal mít Marcelu čím dál tím raději a Marcela to k němu cítila podobně. Rozhodl se tedy požádat Marcelu o ruku, i když se dlouho neznali. Doufal, že Marcela neodmítne. Přišel k ní, když byla sama a zeptal se: „Marcelo, já vím, že se dlouho neznáme, ale nevzala by sis mě, až dostudujeme univerzitu?“ Marcela chvíli váhala, ale nakonec svolila. „Tak dobrá,“ řekla s úsměvem. Alvaro byl tak šťastný, že by mohl vyskočit až k obloze.

Čas plynul, studenti postupovali do stále vyšších ročníků, až jednoho dne všichni úspěšně dokončili univerzitu. Marcela po zbytek dlouhých studijních let nezapomněla na Alvarův návrh ke sňatku. Konečně dokončila školu a na cestě ke štěstí jí zbýval jen jediný krok, zeptat se rodičů, zda by jim sňatek nevadil. Přišla tedy domů a řekla: „Maminko a tatínku, chtěla bych se vás na něco zeptat.“ Oba rodiče přišli k ní: „A na co by ses nás chtěla zeptat dítě?“ Marcela chvíli váhala, ale nakonec se odhodlala. „Chtěla bych si vzít Alvara,“ oznámila stručně. Rodiče chvíli váhali, ale nakonec se otázali: „A víš jistě, že je to ten pravý?“ Marcela pohotově odpověděla „Jsem přesvědčena, že ano.“ Rodiče to chvíli zvažovali, ale pak maminka položila zásadní otázku: „A kde budete bydlet?“ O tom Marcela doposud nepřemýšlela, ale

pak odpověděla, že by se chtěla podívat do Sýrie. Sýrie byla v té době velmi vyspělým státem s bohatou kulturou a zvyky. Mamince ani tatínkovi se to nelíbilo, ale chápali, že si jejich dcera nehodlá vzít nikoho jiného než toho chlapce. Chvilí všichni tři mlčeli. Marcela doufala, že jí to rodiče dovolí. Po nějaké době tatínek řekl: „Tak dobrá Marcelko, ale slib nám, že nám budeš pravidelně psát, jak se máš.“ Marcela souhlasila a mohla se začít chystat svatba. Alvarovi rodiče nebyli proti, aby jejich dítě šlo za svým srdcem. Byli rádi, že jim syn zůstane v rodné zemi. Svatba se smluvila na 16. června 1991 v České republice.

Dny ubíhaly jako voda v řece až nadešel den svatby. Marcela měla krásné bílé svatební šaty se závojem a Alvaro se oblékl do černého smokingu. Na svatbu dorazila spousta lidí včetně Ivany, která si svatbu nechtěla nechat ujít. Bylo krásně, svítilo slunce a vzduch byl příjemně teplý. Po obřadu šli hosté společně s novomanželi ke svatební tabuli. Jedli, pili, povídali si a Marcela se už nemohla dočkat, až uvidí Sýrii. Do Sýrie měl manželský pár odletět týden po svatbě. Týden utekl jako voda a nadešel smutný čas loučení. V Marcele se mísil smutek, protože opouštěla rodnou zemi a rodný kraj, zároveň jí však nechyběla touha poznat a zažít něco nového.

Alvarova rodina bydlela v Damašku. Damašek Marcelu okouzli. Ráda se procházela starými uličkami. Nastěhovali se do útulně zařízeného bytu, který dostali jako svatební dar od Alvarových rodičů, kteří byli velmi majetní. Marcela byla v bytě spokojená a velice rychle si v Sýrii zvykla. Sýrie patří do arabského světa, ale tradice jsou zde přece jen trochu odlišné od zvyklostí obyvatel sousedních států. Lidé zde byli velmi příjemní, usměvaví. Marcela zde viděla i ženy za volantem a lidi oblečené v evropském oblečení. Musela se naučit místní jazyk. Osvojila si základy arabštiny a francouzštiny, kterou používala Alvarova rodina. Za rok po svatbě se jim narodila dvojčata Roland a Eva. Roland dostal toto jméno, protože se rodičům líbil význam jména. Roland totiž znamená statečný. Pro dceru vybrali jméno Eva, které se užívá jak v Čechách, tak i v Sýrii. Obě děti byly zvědavé a Marcela je zahrnovala láskou a pozorností. Děti rostly jako z vody. Už jim byly čtyři roky, a Marcela se rozhodla dát je do školky. Nemusela se bát, že by se neuměly dorozumět, protože s arabštinou i s francouzštinou se seznamovaly od dětství. Marcela nedala dopustit ani na svůj rodný jazyk češtinu, a tak se doma s dětmi jak ona, tak i Alvaro bavili česky. Alvaro češtinu ovládal docela dobře, vždyť v Česku dlouho studoval. Rodina se měla dobře, dětem se ve školce líbilo a už se nemohly dočkat školy. Dvojčata už do školky nechodila, a začala chodit do školy. Ve škole si obě dvojčata našla spousty kamarádů. Evina nejlepší kamarádka se jmenovala Perla. Eva si školu bez Perly nedokázala představit, Rolandovi byla Perla lhostejná. Rolandův nejlepší kamarád se jmenoval Alan. Spolu se svými kamarády se Roland a Eva posunuli až do páté třídy. Marcela začala v místní škole vyučovat češtinu a byla velmi spokojená.

Ale někdy po těch hezkých chvílích musí přijít i ta smutná. Ten den bylo pod mrakem a právě se Roland a Eva vrátili

ze školy domů. Tu najednou u dveří zazvonil zvonek. Marcela šla otevřít a ve dveřích spatřila tamějšího policistu. Policie většinou nenosí dobré zprávy, a tak už se Marcela začala bát. Policista na nic nečekal a spustil: „Jste paní Marcela, manželka Alvara Tetele?“, zeptal se. „Ano to jsem,“ přikývla Marcela, „stalo se snad něco?“ „Musím vám oznámit smutnou zprávu,“ pokračoval policista. „Vašeho manžela na přechodu srazilo auto a pan Tetele střet s autem nepřežil,“ oznámil policista. V Marcele jakoby hrklo, Alvaro byl pro ni a pro děti vším. Nedokázala uvěřit manželově smrti a tak jen zabouchla dveře. Žal, který Marcelu pohltil, by nedokázal nikdo popsat. Dvojčata přiběhla k matce a zeptala se: „Co se stalo, mami?“ Marcela nezbývalo nic jiného než říci dětem pravdu. Obě děti byly touto zprávou zdrceny a ani jeden z nich nenašel řeč. Děti tak žily bez otce a Marcela bez manžela. Ale všechno jednou přebolí i smrt milované osoby. Čas plynul nezadržitelně dopředu a děti už byly dva roky na zdejší vysoké škole. Uplynulo už několik let, co se jejich rodina stala neúplnou, ale čas nikdo z nás nezastaví. Děti rostly pořád, a Damašek se neustále zvětšoval.

Objevil se však další problém. Od roku 2011 začala politicky nesourodá opozice usilovat o svržení prezidenta v Sýrii a postupně zde propukla občanská válka. Marcela neměla to srdce, aby odešla a děti, které zde chtěly zůstat, nechala v Sýrii. Měly zde kamarády a chtěly tady dostudovat. Ještě rok počkala, ale to se válka rozšířila až do Damašku, kde od poloviny července roku 2012 probíhala přibližně týden bitva o Damašek. Marcela nyní chtěla stůj co stůj odejít zpět do Česka. Jednoho dne tedy řekla dětem, že Sýrii opustí a vrátí se zpátky do Čech. To se ale nelíbilo Rolandovi, který zde nově otevřel obchod a chtěl se ženit. Marcela však trvala na svém a řekla Rolandovi: „Zůstaň tu, jestli to považuješ za dobrý nápad. Jsi už plnoletý a tak si můžeš svůj život řídit sám.“ Eva chtěla odejít s matkou, a tak si obě sbalily kufry a vydaly se na letiště. Roland se s nimi přišel rozloučit a pak se vrátil do obchodu. Eva s Marcelou už byly v půli cesty zpět do Česka a obě se už těšily, co je zde bude čekat. Čechy Marceliny děti znaly, protože sem jezdily na prázdniny. Konečně přistály na brněnském letišti a Marcela zavedla Evu za svými rodiči. Ti je s radostí uvítali a ptali se po Rolandovi, proč nepřišel. Marcela jim vysvětlila důvody, kvůli kterým chtěl zůstat v Sýrii. Prarodiče byli smutní, ale jeho důvody chápali. Měli o něj strach.

Roland se však v Sýrii dlouho nezdržel. Válka už totiž začala ničit budovy a jemu bomba rozbila obchod. Rozhodl se se svojí ženou také odejít do Česka. Sbalili si kufry a vydali se na letiště. Po přistání vyhledal matku a sestru a všichni bydleli poblíž Marceliných rodičů.

Nyní Marcela žije ve své rodné vlasti, okolo sebe má své nejbližší. Po letech strávených v cizině a po tom všem, čím si prošla, přišla na zásadní věc. Nic není tak důležité, jako láska, přátelství a hlavně vzájemná tolerance a mír.

Marcela znovu poznala, co to znamená, když se řekne: „Doma je doma.“

Židovská obec v Praze

ŽIDOVSKÁ OBEC V PRAZE VYPISUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA POZICI ŘEDITEL/KA DOMOVA SOCIÁLNÍ PÉČE HAGIBOR (DSPH)

POŽADAVKY:

- vysokoškolské vzdělání v magisterském programu, sociální nebo zdravotnická oblast výhodou
- odpovídající pracovní zkušenosti, z toho alespoň 5 let na manažerské pozici podmínkou
- praxe v sociální oblasti (ve veřejné správě nebo při poskytování sociálních služeb) či zdravotní oblasti výhodou
- znalost problematiky poskytování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb.
- dobrá znalost pracovně – právních předpisů
- velmi dobré komunikační, prezentační, organizační a řídicí dovednosti
- strategické myšlení a flexibilita
- vysoká zodpovědnost a důslednost při vykonávání práce
- odolnost vůči stresu, vysoké pracovní nasazení
- pozitivní vztah k judaismu a povědomí o holocaust trauma
- kladný vztah k seniorům
- pokročilá znalost práce na PC
- aktivní znalost anglického jazyka

PŘIHLÁŠKA UCHAZEČE MUSÍ OBSAHOVAT TYTO NÁLEŽITOSTI:

- jméno, příjmení, titul, datum a místo narození, státní příslušnost, místo trvalého pobytu, kontaktní adresu a telefon, e-mail a vlastnoruční podpis
- kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání
- strukturovaný profesní životopis s údaji o dosavadních zaměstnáních a praxi (zejména manažerské), odborných znalostech a dovednostech
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce
- lékařské potvrzení o způsobilosti k vykonávání příslušného pracovního místa ne starší 2 měsíců
- motivační dopis
- koncepce rozvoje DSPH zaměřená na poskytované služby, hospodaření a další rozvoj zařízení v rozsahu max. 4 stran A4 strojopisu
- poskytnutí referencí
- podepsaný souhlas se zpracováním osobních údajů
- aktuální fotografii

Příhlášku, která nebude obsahovat všechny výše uvedené povinné náležitosti, má zadavatel právo vyřadit z procesu výběrového řízení.

Příhlášku je nutné doručit nejpozději do 31. 5. 2019 do 14 hodin, pod názvem VŘ – DSPH, na adresu: Židovská obec v Praze, Maiselova 18, Praha 1, 110 00.

Adresa:
Maiselova 18
110 01 Praha 1

Telefon: +420 224 800 812–3
Fax: +420 222 318 664
E-mail: sekretariat@kehilaprag.cz
www.kehilaprag.cz

Bankovní spojení:
Česká spořitelna, a.s., Praha 4
Číslo účtu: 1936531399/0800
IBAN: CZ49 0800 0000 0019 3653 1399
Swift: GIBACZPX

Fakturační adresa:
Maiselova 18
110 01 Praha 1
IČ: 00445258
DIČ: CZ00445258

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

TEREZÍNSKÁ TRYZNA 2019

19. KVĚTNA 2019 v 10 HODIN
NA NÁRODNÍM HŘBITOVĚ
V TEREZÍNĚ

MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj

RODINNÉ STŘÍBRO
ÚSTECKÉHO KRAJE

FEDERACE
ŽIDOVSKÝCH OBCÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

**Terezínská
iniciativa**

**Odjezd autobusu na Terezínskou tryznu je v neděli 19. května
v 8.30 hodin, sraz účastníků je v 8.15 v ulici Na Florenci.**

Rezervace míst v autobuse na tel. 601 122 818 nebo 222 310 681.

Výzva Židovského muzea v Praze

Židovské muzeum v Praze setrvale usiluje o co nejpůsobivější připomínku obětí šoa. Od října 2017 lze od Filozofické fakulty ve večerních hodinách sledovat na štítu mikve v areálu Pinkasovy synagogy projekci tváří těch, kdo zahynuli. Loni byla též zpřístupněna ulička v zadním traktu synagogy s venkovní expozicí přibližující místa, do nichž směřovaly transporty smrti. V samotném Památníku obětem šoa počítačový kiosek nově umožňuje vyhledat, kde se na zdech synagogy nacházejí jména jednotlivých obětí. Současně díky spolupráci s Institutem Terežinské iniciativy možno na stejném místě nalézt u 25 000 jmen i podobizny zavražděných se souvisejícími dokumenty. Ty Institut Terežinské iniciativy získal v archivech v Praze, Brně a Plzni a Židovské muzeum v Praze je se souhlasem těchto archivů zařadilo do projektu Digitálního rozšíření Pinkasovy synagogy. Ten má i svou webovou aplikaci, již mohou zájemci používat i na svých mobilních zařízeních po zadání internetové adresy nebo načtením QR kódů v expozici.

Přiradit k anonymním jménům obětí šoa podobizny těch, kdo zahynuli, a propojit je s osobními dokumenty má zvlášť v době narůstajícího antisemitismu velký pietní, emotivní i edukativní význam. Proto Židovské muzeum v Praze usiluje do projektu zařadit i 575 dokumentů a fotografií, které Institut Terežinské iniciativy získal od soukromých dárců. V tomto případě však Institut s odvoláním na ochranu osobních údajů nesouhlasí s předáním kontaktů na tyto osoby, které tak nelze požádat o souhlas.

Židovské muzeum v Praze se proto obrací s prosbou ke všem, kdo zmíněné fotografie a dokumenty Institutu Terežinské iniciativy poskytl, aby jej požádali o jejich zařazení do projektu muzea Digitální rozšíření Pinkasovy synagogy. Takovou žádost prosím v kopii doručit i Židovskému muzeu v Praze na adresu U Staré školy 1, 110 00 Praha 1, případně elektronickou poštou na adresu: shoahhistory@jewishmuseum.cz.

Z hlediska počtu obětí šoa, byť jen z Čech a Moravy, se číslo 575 může zdát malé. V tomto případě však nejde o zlomky procent. Tvář každého zavražděného, do níž dnes možno pohlédnout, má absolutní platnost.

Leo Pavlát,
ředitel Židovského muzea v Praze

Hledám někoho, kdo má informace o těchto lidech:

GERDA FLEISCHEROVÁ, narozená 17. 9. 1915, rodné jméno? Poslední bydliště před deportací: Brno, transport Ad, č. 463 (23. 3. 1942, Brno > Terezín), transport Ar, č. 790 (28. 4. 1942, Terezín > Zamošć). Zahynula.

OSKAR FLEISCHER, narozený 29. 4. 1902. Poslední bydliště před deportací: Brno, transport Ad, č. 462 (23. 3. 1942, Brno > Terezín), transport Ar, č. 791 (28. 4. 1942, Terezín > Zamošć). Zahynul.

JIŘÍ FLEISCHER, narozený 23. 10. 1937. Poslední bydliště před deportací: Brno, transport Ad, č. 464 (23. 3. 1942, Brno > Terezín), transport Ar, č. 789 (28. 04. 1942, Terezín > Zamošć). Zahynul.

Před „anšlusem“ žili ve Vídni, do Boskovic jezdili za naší rodinou – Grünwaldovi.
Stolpersteine Familie Fleischer v Brně.

Blanka Dvořáčková,
Oddělení epidemiologie a genetiky
nádorů, MOÚ, Žlutý kopec 7,
656 53 Brno,
tel: 543 136 911

Výzva Institutu Terežinské iniciativy

V letošním roce si připomeneme 100. výročí narození Miroslava Kárného – historika a zakladatele Nadace Terežinské iniciativy, která se v roce 1998 transformovala na Institut TI. Toto významné jubileum připomeneme v letošním roce několika akcemi a materiály publikovanými na vzdělávacím portálu holocaust.cz.

Obracíme se na vás, kteří si **Miroslava Kárného i jeho paní Margitu** pamatujete – ozvěte se nám prosím. Vaše vzpomínky, jakkoli obsáhlé, budou důležitou součástí výzkumu o jeho práci a osobnosti, na kterém pracujeme.

E-mail: tereza.stepkova@terezinstudies.cz
telefon: +420 776 743 554

**Terežinská
iniciativa**

Vydává Terežinská iniciativa, Jáchymova 3, Praha 1. Telefon: 222 310 681, 601 122 818, e-mail: terezinskainiciativa@email.cz.
Redakční rada: Eva Fantová, Zoja Franklová, Doris Grozdanovičová, Michal Stránský, Michaela Vidláková

Bankovní účet: v CZK: 59433011/0100.
Číslo 95 vyšlo v dubnu 2019.

MK ČR E 10779